

Skatteutskottets betänkande 2018/19:SkU25

Beskattning av uthyrning av vårdpersonal

Sammanfattning

Utskottet föreslår med stöd av sin initiativrätt ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag till riksdagen som på ett lämpligt sätt neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt.

I betänkandet finns en reservation (V) och ett särskilt yttrande (M, SD, KD).

Slutligen föreslår utskottet att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottsinitiativ	5
Utskottets överväganden.....	7
Beskattning av uthyrning av vårdpersonal	7
Reservation	8
Beskattning av uthyrning av vårdpersonal (V)	8
Särskilt yttrande	9
Beskattning av uthyrning av vårdpersonal (M, SD, KD).....	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Beskattning av uthyrning av vårdpersonal

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt och tillkännager detta för regeringen.

Reservation (V)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 13 juni 2019

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Joar Forssell (L), Eric Westroth (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M) och Anne Oskarsson (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kristdemokraterna lämnade den 16 maj 2019 ett förslag till utskottsinitiativ om att för regeringen tillkännage att skyndsamt göra en konsekvensanalys av Skatteverkets (SKV) nya tolkning att konsultlösningar i vården är momspliktiga och att återkomma med förslag till riksdagen som på ett lämpligt sätt neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt.

Utskottet beslutade den 28 maj 2019 att fortsätta beredningen av förslaget till utskottsinitiativ.

Den 4 juni 2019 fortsatte utskottet behandlingen av förslaget till utskottsinitiativ.

Statssekreterare Leif Jakobsson med medarbetare informerade utskottet om frågan om beskattning av uthyrning av vårdpersonal den 11 juni 2019.

Bakgrund

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) beslutade i en dom den 7 juni 2018 (mål nr 7270-17) att ett bemanningsföretags uthyrning av sjukvårdspersonal inte ska undantas från momsplikt. HFD konstaterade att uthyrning av vårdpersonal inte utgör sådan sjukhusvård, sjukvård eller sjukvårdande behandling som enligt artikel 132.1 b eller c i mervärdesskattedirektivet ska undantas från skatteplikt. Eftersom bolaget är ett bemanningsföretag som inte självt bedriver sjukvård kan uthyrningen enligt HFD inte heller undantas på den grunden att den ska ses som en transaktion nära knuten till vården. Uthyrningen omfattades därmed inte av direktivets undantag från skatteplikt.

Bestämmelserna om undantag från skatteplikt i 3 kap. 4 och 5 §§ lagen om mervärdesskatt ska enligt HFD tolkas mot bakgrund av bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. Vid tolkningen är det den personaluthyrningstjänst som bolaget tillhandahåller som ska prövas mot undantagsbestämmelserna. Uthyrningstjänsten som sådan utgör enligt HFD inte sjukvård enligt definitionen i 5 § och ska därmed inte undantas från beskattning enligt 4 §. HFD konstaterar avslutningsvis att det för den bedömningen saknar betydelse om de åtgärder som de uthyrda läkarna vidtar i arbetet hos den som hyr in dem i och för sig omfattas av definitionen av sjukvård i 5 §.

SKV tolkade den 25 oktober 2018 domstolens beslut i ett rättsligt ställningstagande om moms vid inhyring av vårdpersonal, (dnr 202398355-18/111). SKV avser att börja tillämpa den nya tolkningen den 1 juli 2019.

Skatterättsnämnden (SRN) meddelade den 21 maj 2019 beslut i tre ärenden om förhandsbesked som föranletts av SKV:s tolkning av mervärdesskatteundantaget för sjukvård (dnr 42-18/I, 2-19/I och 1-19/I).

Två av förhandsbeskeden rör konsultläkarbolag som tillhandahåller tjänster till andra vårdgivare, och det tredje rör ett företags tillhandhållande av sjukskötersketjänster till äldreboenden under tider när uppdragsgivaren själv inte har personal på plats. SRN vidhåller SKV:s tolkning och gör bedömningen att de aktuella tjänsterna utgör mervärdesskattepliktig uthyrning av personal.

Vårdföretagarna lämnade den 24 maj 2019 in en begäran om förtydligande av mervärdesskattelagen till Finansdepartementet.

Utskottsinitiativ

Kristdemokraterna lämnade den 16 maj 2019 ett förslag till utskottsinitiativ. Förslaget, som reviderades något den 4 juni 2019, har därefter följande lydelse:

Den svenska sjukvården brottas med stora problem. I flera av vårdens verksamheter möts patienterna av långa köer, som i många fall verkar ha blivit permanenta efter flera år utan åtgärder som ger effekt. Kompetensbristen är stor, och riskerar att bli ännu större när behoven inom välfärden förväntas växa de kommande åren.

I detta läge av köer och personalbrist bedömer regeringen att det är lämpligt att inte vidta åtgärder för att stoppa den vårdmoms som nu riskerar att fördyra personalkostnader för stora delar av sjukvården och tränga ut väl fungerande verksamheter - detta efter att Skatteverket tolkat en dom från Högsta förvaltningsdomstolen som om alla vårdmottagningar fr.o.m. den 1 juli i år ska betala moms när vårdpersonal hyrs in, t.ex. när tandläkare eller läkare arbetar som konsulter på en mottagning. Det kan t.ex. handla om att en hudläkare har kontrakt med en vårdcentral om att träffa patienter på vårdcentralen en dag i veckan, i stället för att patienterna ska uppsöka hudläkarmottagningen. Sådana lösningar, som syftar till att förenkla för patienter, kommer att drabbas. Även traditionella bemanningslösningar kommer att drabbas. Skatteverkets tolkning innebär en fördyring av personalkostnader för privata vårdgivare då dessa inte kompenseras för moms-kostnader på samma sätt som verksamhet som bedrivs i kommunal regi.

Finansministern besökte skatteutskottet tisdagen den 14 maj med anledning av den uppkomna situationen. Kristdemokraterna finner de svar som finansministern gav helt otillräckliga. Ministern menade att de verksamheter som drabbas kan välja att timanställa personal i stället för att hyra in den samt att även privata aktörer kan kompenseras för momskostnader via en schablonersättning som enligt ministern är väl tilltagen.

Timanställningar är inte ett alternativ i många av de fall då man idag hyr in personal. Det är inte aktuellt för mindre sjukhus på orter i landet som är beroende av inhyrd kompetens – exempelvis specialister som inte kan sysselsättas på heltid på ett ställe, men som genom konsultavtal med flera olika aktörer blir heltidssysselsatta. Vad gäller schablonersättningen som kan fördelas via regionerna, som ministern hänvisar till, menar branschen att denna långt ifrån alltid täcker de verkliga kostnaderna för vårdföretagen, medan kommuner och landsting själva får full kompensation. Dessutom skiljer det sig mellan olika kommuner och landsting hur villiga dessa är att omförhandla fördyrade kontrakt och erbjuda momskompensation.

Finansministerns likgiltighet inför frågan blir en tyst medverkan till att försvåra för privata aktörer inom vård och omsorg. Konsekvenserna

kommer att bli kännbara redan den 1 juli – särskilt för människor utanför storstäderna, där bristen på kompetens redan är stor och vårdmomsen riskerar att slå extra hårt.

Kristdemokraterna anser att regeringens brist på agerande är anmärkningsvärd och skadlig för den svenska välfärden. Riksdagen och regeringen kan inte agera i det enskilda fallet och överpröva Skatteverkets ställningstagande, men vi kan se till att ändra lagstiftningen. All kommunfinansierad vård och omsorg – oavsett driftsform – ska lyda under samma momsregler framöver. Vi kan också se till att under den tid det tar att ta fram en sådan lagstiftning kompensera de verksamheter som drabbas – inte på det knappa och ojämlika sätt som sker idag, utan fullt ut.

Vi vill se att skatteutskottet nu tar initiativ till att tillkännage för regeringen att skyndsamt göra en konsekvensanalys av Skatteverkets nya tolkning att konsultlösningar i vården är momspliktiga och återkomma med förslag till riksdagen som på lämpligt sätt neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt.

Utskottets överväganden

Besiktning av uthyrning av vårdpersonal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservationen (V) och det särskilda yttrandet (M, SD, KD).

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet nu anför om att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag till riksdagen som på ett lämpligt sätt neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt och tillkännager detta för regeringen.

Reservation

Beskattning av uthyrning av vårdpersonal (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår utskottets förslag.

Ställningstagande

Jag anser, i enlighet med vad Finansminister Magdalena Andersson tidigare klargjort i skatteutskottet och i en interpellationsdebatt, att det redan idag finns ett system med kompensation för mervärdesskatt till kommuner och landsting. Systemet ska motverka att privata aktörer gynnas eller missgynnas i förhållande till det allmänna. När landstinget ersätter privata aktörer för verksamhet inom hälso- och sjukvård får landstinget en schablonersättning. Ersättningen ska kompensera för den merkostnad som uppkommer när en privat utförare som saknar avdragsrätt för mervärdesskatt utför sjukvårdstjänster åt landstingen. Jag anser vidare att konkurrensnedvridningen är till fast anställda läkares nackdel. Med de skatteregler vi har idag med 3:12-reglerna, kan en läkare som arbetar som hyrd läkare från sitt bolag betala lägre skatt än en fast anställd på en landstingsdriven eller privat driven sjukvårdsinrättning.

Jag föreslår därför att förslaget ska avslås.

Särskilt yttrande

Beskattning av uthyrning av vårdpersonal (M, SD, KD)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Hampus Hagman (KD), Eric Westroth (SD), Kjell Jansson (M) och Anne Oskarsson (SD) anför:

Detta beslut innebär att riksdagen nu ska tillkännage för regeringen att en konsekvensanalys skyndsamt ska göras av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården innebär att den som hyr in personal ska betala mervärdesskatt, det som i vardagligt tal kallas moms. Som initiativet nu är utformat ska regeringen agera för att neutralisera konsekvenserna för vårdgivare och patienter ”vid behov”. Vi ser positivt på detta, men vill framhålla att det inte råder några tvivel om att detta får konsekvenser för vården. Det handlar t.ex. om sjukhus på mindre orter där inhyrda specialister är nödvändiga för att kunna upprätthålla kompetens och om samarbeten som syftar till att förenkla för patienter, såsom hudläkare som en dag i veckan träffar patienter på vårdcentralen. Det är allvarligt att dessa lösningar nu blir väsentligt dyrare. Det är också allvarligt att konkurrensen snedvrids mellan offentliga och privata aktörer. De negativa konsekvenserna och snedvridningen av konkurrensen behöver åtgärdas snarast.